

Un got de vi

Es complements de nom que indiquen contingut, possessió, adjunció, etc., es poden enllaçar —quan són representats per un altre nom— al terme que determinen, per mitjà de la preposició *de* o bé per mitjà de la preposició *amb*. Però, sens dubte, la primera d'aquestes dues preposicions té un valor determinatiu més elevat que no pas la segona, l'ús de la qual remarca més el caràcter extrínsec, adjacent, transitori, del terme determinatiu. El lligam que estableix la preposició *de* entre el terme determinatiu i el determinat arriba a ésser tan íntim que en alguns casos ens els fa identificar i, de fet, designem el segon amb el nom del primer. Així, al costat del grup nominal *un got de vi*, en què el determinat i el determinatiu —en aquest cas, el continent i el contingut— s'identifiquen plenament, podríem dir *un got amb vi*, en què els dos termes apareixen plenament diferenciats. I, encara, en molts casos, quan diem *un got de vi*, volem dir no un got que conté vi sinó el vi contingut en un got. És la figura de llenguatge anomenada metonímia, consistent a designar una cosa amb el nom d'una altra prenent el contingut pel continent, l'efecte per la causa, etc., o viceversa. És possible de dir *Hi havia un got de vi* i *Hi havia un got amb vi*, encara que aquesta segona frase no és gens usual. Però al costat de *Va beure un got de vi* és impossible de dir «Va beure un got amb vi».

L'ús de la preposició *amb* introduint

aquests complements de nom que indiquen el contingut és propi en aquells casos en què aquest contingut és parcial, poc habitual o insòlit del tot, en què no caracteritza tant el continent, és a dir, no té tanta força determinativa. Així, dient *un got de vi* entenem que és ple o que n'hi ha la mesura habitual, però dient *un got amb vi* entendriem que només n'hi ha una mica, fet que potser indicariem explícitament: *un got amb una mica de vi*. Anàlogament: *un plat amb esperit de vi*, *un cendrer amb clips*, *un llibre amb un plec en blanc*, etc.

Un dels casos en què podem observar sovint l'alternança entre aquestes dues preposicions és en la introducció de complements de nom que indiquen qualitats, com és ara *experiència*, *traça*, *prestigi*, *anomenada*, *empenya*, etc. Podem dir, així, amb un valor pràcticament equivalent: *un venedor de molta experiència* i *un venedor amb molta experiència*. Anàlogament: *una empresa de prestigi* i *una empresa amb prestigi*, *un home d'empenya* i *un home amb empenya*. Algu sembla rebutjar a yegades la primera d'aquestes dues solucions. És un rebuig sense fonament. Com hem dit, la preposició *de* té un valor determinatiu més alt que no pas la preposició concurrent i això l'ha de fer, si de cas, encara preferible quan es tracta d'indicar que una qualitat és inherent a la persona o a la institució que determina.

Albert Jané